

Metody inteligencji obliczeniowej - Sprawozdanie 3

Aproksymacja funkcji

Yuliya Zviarko, 02.04.25

Wprowadzenie

Na kolejnych ćwiczeniach mieliśmy styczność z zagadnieniem **aproksymacji funkcji** - przybliżania jednej funkcji za pomocą innej. Poznaliśmy dla tego różne metody, takie jak aproksymacja wielomianowa i trygonometryczna. Skupiliśmy się także na wykorzystaniu MLPRegressor do aproksymacji danych. Omówiliśmy miary jakości aproksymacji, takie jak **MSE**, **RMSE**, **MAPE** oraz współczynnik determinacji R^2

W ramach zadań praktycznych trenowaliśmy sieci neuronowe do aproksymacji różnych funkcji i zbiorów danych. Badaliśmy wpływ architektury sieci (liczba neuronów, warstwy, funkcje aktywacji) na dokładność aproksymacji.

Przebieg laboratorium

Zadanie 1

W zadaniu pierwszym należało pobrać plik advertising.csv, który zawierał dane na temat wydatków na reklamę telewizyjną, radiową i prasową dla pojedynczego produktu oraz związane z tym zyski ze sprzedaży. Zyski te można przedstawić jako funkcję zależności:

$$Z(w_{\text{TV}}, w_{\text{radio}}, w_{\text{prasa}})$$

Celem zadania było zaproponowanie architektury sieci neuronowej, która dokona aproksymacji tej funkcji. Dodatkowo należało przeprowadzić ewaluację zaproponowanej sieci, porównując wyniki (błąd średniokwadratowy, MSE) dla przynajmniej dwóch różnych struktur sieci, różniących się liczbą neuronów, oraz dla dwóch różnych funkcji aktywacji (ReLU i tanh).

```
from sklearn.neural_network import MLPRegressor
from sklearn.model_selection import train_test_split
from sklearn.metrics import confusion_matrix, accuracy_score
from sklearn import preprocessing
```

```

from sklearn.metrics import mean_squared_error
from sklearn.datasets import fetch_california_housing
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
import pandas as pd

# Wczytujemy i przygotowujemy dane:
data_ad = pd.read_csv('Advertising.csv', sep = ',', header = None)
data_ad = data_ad.drop(0)
data_ad = data_ad.iloc[:,1:]
print(data_ad)

```

	1	2	3	4
1	230.1	37.8	69.2	22.1
2	44.5	39.3	45.1	10.4
3	17.2	45.9	69.3	9.3
4	151.5	41.3	58.5	18.5
5	180.8	10.8	58.4	12.9
...
196	38.2	3.7	13.8	7.6
197	94.2	4.9	8.1	9.7
198	177	9.3	6.4	12.8
199	283.6	42	66.2	25.5
200	232.1	8.6	8.7	13.4

[200 rows x 4 columns]

```

X = data_ad.iloc[:, 0:3].to_numpy().astype(float)
y = data_ad.iloc[:, 3].to_numpy().astype(float)

```

```

# Wizualizacja danych wejściowych

```

```

fig, axes = plt.subplots(1, 3, figsize=(18, 6))

```

```

axes[0].scatter(X[:, 0], y, color='blue', label='TV')
axes[0].set_title('Wydatki na reklamę telewizyjną/zyski')
axes[0].set_xlabel('Wydatki na TV')
axes[0].set_ylabel('Zyski')
axes[0].grid(True)
axes[0].legend()

```

```

axes[1].scatter(X[:, 1], y, color='green', label='Radio')
axes[1].set_title('Wydatki na reklamę radiową/zyski')
axes[1].set_xlabel('Wydatki na Radio')
axes[1].set_ylabel('Zyski')
axes[1].grid(True)
axes[1].legend()

```

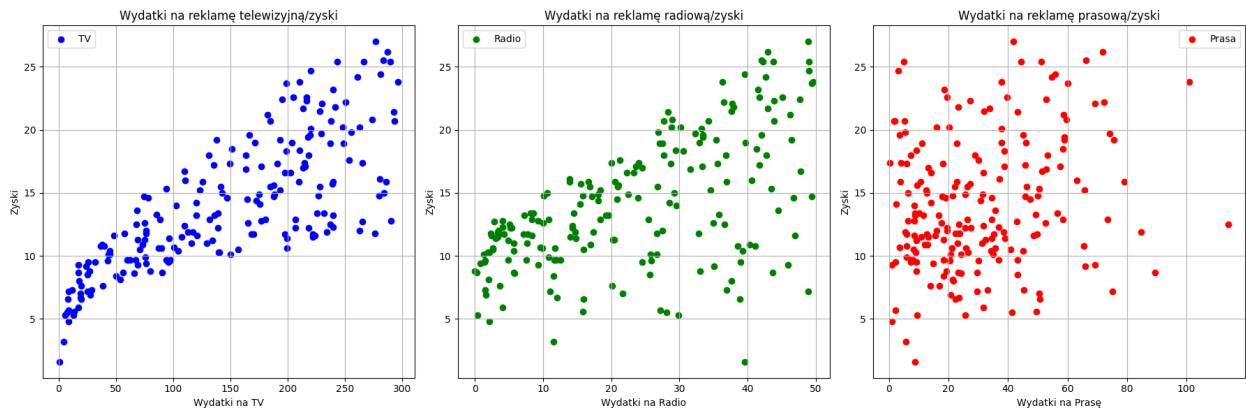
```

axes[2].scatter(X[:, 2], y, color='red', label='Prasa')
axes[2].set_title('Wydatki na reklamę prasową/zyski')
axes[2].set_xlabel('Wydatki na Prasę')
axes[2].set_ylabel('Zyski')

```

```
axes[2].grid(True)
axes[2].legend()

plt.tight_layout()
# plt.show()
```



```
# Podział na zbiór trenujący a testowy
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(X, y,
test_size=0.2, random_state=42)

# Wybrałam następujące dwie struktury sieci oraz funkcje aktywacji.
structures = [(1,1), (20, 20), (100, 100, 100, 100, 100)]
activation_functions = ['relu', 'tanh']

# Wszystkie wyniki zostaną zapisane w 'results':
results = []

# Trening i walidacja modelu:
for structure in structures:
    for activation_function in activation_functions:
        network = MLPRegressor(solver='adam',
hidden_layer_sizes=structure, max_iter=2000, tol=0.001,
activation=activation_function)
        network.fit(X_train, y_train)
        predicted = network.predict(X_test)

        MSE_network = mean_squared_error(y_test, predicted)
        score_network = network.score(X_test, y_test)

        # Zapisujemy otrzymany wyniki
        results.append((activation_function, structure, MSE_network,
score_network))
        print(f"funkcja Aktywacji: {activation_function}, struktura:
{structure} ----> MSE: {MSE_network:.4f}, Score: {score_network:.4f}")

/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/
_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic
```

```
Optimizer: Maximum iterations (2000) reached and the optimization
hasn't converged yet.
warnings.warn()
```

```
funkcja Aktywacji: relu, struktura: (1, 1) ----> MSE: 142.8562, Score:
-3.5260
```

```
/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/
_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic
Optimizer: Maximum iterations (2000) reached and the optimization
hasn't converged yet.
warnings.warn()
```

```
funkcja Aktywacji: tanh, struktura: (1, 1) ----> MSE: 123.6780, Score:
-2.9184
```

```
funkcja Aktywacji: relu, struktura: (20, 20) ----> MSE: 27.5831,
Score: 0.1261
```

```
funkcja Aktywacji: tanh, struktura: (20, 20) ----> MSE: 1.9144, Score:
0.9393
```

```
funkcja Aktywacji: relu, struktura: (100, 100, 100, 100, 100) ---->
MSE: 3.5360, Score: 0.8880
```

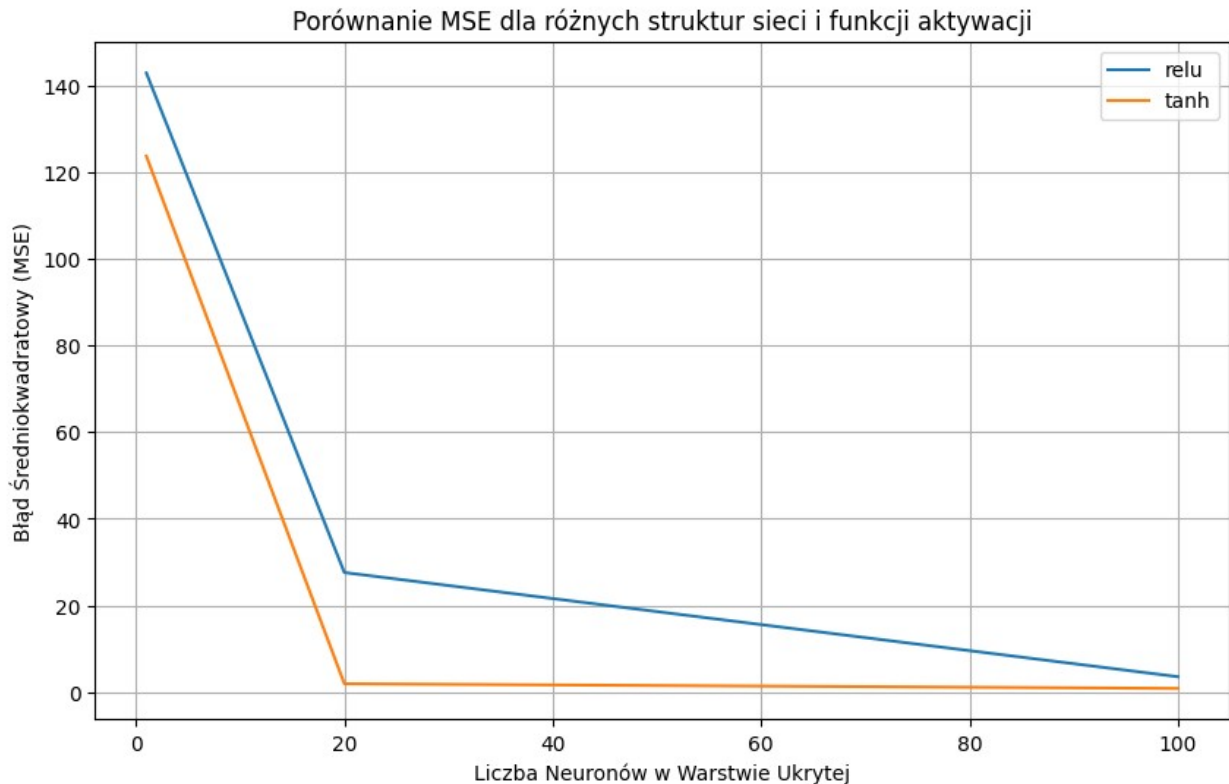
```
funkcja Aktywacji: tanh, struktura: (100, 100, 100, 100, 100) ---->
MSE: 0.8351, Score: 0.9735
```

```
# Dla lepszego zrozumienia wyników - narysujmy wykresy porównawcze MSE
dla różnych struktur i funkcji aktywacji:
```

```
mse_values = np.array([[result[2] for result in results if result[0]
== activation_function and result[1] == structure]
                        for structure in structures for
activation_function in activation_functions])
```

```
fig, ax = plt.subplots(figsize=(10, 6))
for i, activation_function in enumerate(activation_functions):
    ax.plot([structure[0] for structure in structures],
mse_values[i:len(activation_functions)], label=activation_function)
```

```
ax.set_xlabel('Liczba Neuronów w Warstwie Ukrytej')
ax.set_ylabel('Błąd Średniokwadratowy (MSE)')
ax.set_title('Porównanie MSE dla różnych struktur sieci i funkcji
aktywacji')
ax.legend()
plt.grid(True)
plt.show()
```


Analizując otrzymane wyniki, widać, że najlepszą konfiguracją okazała się sieć o strukturze (100, 100, 100, 100, 100) z funkcją aktywacji **tanh**, która osiągnęła najniższą wartość błędu średniokwadratowego (MSE = 0.8351) oraz najwyższy współczynnik dopasowania (Score = 0.9735). 😊

Eksperyment ze zmienną liczbą neuronów wyraźnie pokazuje, że większa liczba neuronów w warstwach ukrytych znacząco poprawia zdolność sieci do modelowania danych.

Porównanie wartości MSE dla różnych struktur sieci i funkcji aktywacji wskazuje, że **tanh** wykazuje lepszą stabilność, osiągając wartości MSE zbliżone do zera.

Najprostsze modele (1,1), jak pokazują wyniki testów, nie nadają się do tego zadania, ponieważ osiągnęły bardzo wysokie wartości MSE i niskie Score.

A więc kluczowe jest zastosowanie **odpowiedniej liczby neuronów** oraz wybór **stabilnych funkcji aktywacji**.

Zadanie 2

W drugim zadaniu należało utworzyć sieć neuronową (najlepiej z jedną warstwą ukrytą) do aproksymacji funkcji **sinusa** w przedziale od -2π do 2π , wykorzystując **tanh** jako funkcję aktywacji.

Na koniec należało zaprezentować zarówno funkcję aproksymowaną, jak i aproksymującą. Dodatkowo, korzystając z dostępu do wag i biasów

```
**(network.coefs_ oraz network.intercepts_)**,
```

należało zapisać wzór funkcji aproksymującej.

```
# Tworzenie zbioru treningowego (Na początku definiujemy przedział a
potem funkcje sinus'a)
X_train = np.linspace(-2 * np.pi, 2 * np.pi, 100).reshape(-1, 1)
y_train = np.sin(X_train).ravel()

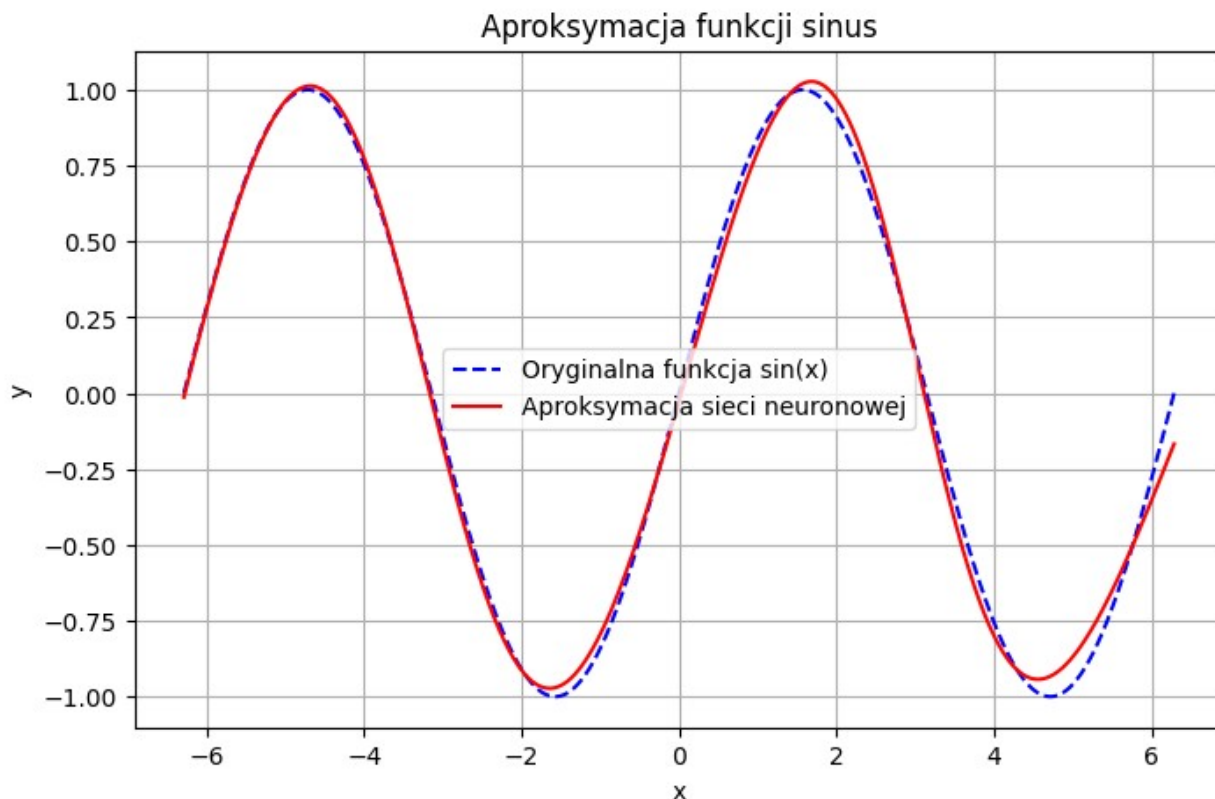
# Definicja i trenowanie sieci
network = MLPRegressor(solver="lbfgs", hidden_layer_sizes=(4),
max_iter=2000, tol=0.001, activation='tanh')
network.fit(X_train, y_train)

# Tworzenie zbioru testowego
X_test = np.linspace(-2 * np.pi, 2 * np.pi, 1000).reshape(-1, 1)
y_test = np.sin(X_test).ravel()
# Aproksymowane wartości
y_test_approx = network.predict(X_test)

print("Wzór funkcji aproksymującej:")
for i in range(len(network.coefs_[0])):
    print(f"Neuron {i+1}: f(x) = tanh({network.coefs_[0][i][0]:.4f} *
x + {network.intercepts_[0][i]:.4f})")

plt.figure(figsize=(8, 5))
plt.plot(X_test, y_test, label='Oryginalna funkcja sin(x)',
color='blue', linestyle='dashed')
plt.plot(X_test, y_test_approx, label='Aproksymacja sieci neuronowej',
color='red')
plt.xlabel("x")
plt.ylabel("y")
plt.title("Aproksymacja funkcji sinus")
plt.legend()
plt.grid()
plt.show()

Wzór funkcji aproksymująca:
Neuron 1: f(x) = tanh(0.2580 * x + 1.1216)
```


Sieć doskonale aproksymuje funkcję sinus w zadanym przedziale metodą lbfgs, co jest wyraźnie widoczne na przedstawionym wykresie.

Zastosowana funkcja aktywacji tanh ponownie sprawdziła się bardzo dobrze, zapewniając stabilność i dokładność aproksymacji.

Wykorzystanie tylko 4 neuronów w jednej warstwie ukrytej okazało się wystarczające do wiernego odwzorowania funkcji sinus. Choć zwiększenie liczby neuronów mogłoby jeszcze poprawić dokładność modelu, mogłoby również prowadzić do ryzyka przeuczenia.

Otrzymany wzór funkcji aproksymującej wskazuje na dobrze dobraną wartość wagi $w \approx 0.3$:

$$f(x) = \tanh(0.2580 * x + 1.1216).$$

Zadanie 3

W tym zadaniu mieliśmy styczność z rzeczywistym zbiorem danych medycznych Diabetes z biblioteki **sklearn.datasets**. Celem było przewidywanie stopnia zaawansowania cukrzycy na podstawie zestawu cech opisujących pacjenta.

Należało przeskalować dane do jednej skali oraz podzielić je na zbiór uczący i testowy. Następnie należało zaproponować co najmniej 5 różnych architektur sieci neuronowych, dla każdej z nich obliczyć metryki oceny jakości modelu: MSE, MAPE i R^2 .

Dla najlepszego modelu należało wykonać wykres porównujący wartości rzeczywiste (oś X) i przewidywane (oś Y). W idealnym przypadku punkty powinny układać się wzdłuż prostej $y=x$, co wskazywałoby na doskonałą zgodność predykcji z rzeczywistością.

Na koniec należało zastanowić się nad pytaniem:

"Jak architektura sieci wpływa na jakość aproksymacji i jaka jest najmniejsza sieć, która daje zadowalające wyniki?"

```
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.datasets import load_diabetes
from sklearn.model_selection import train_test_split
from sklearn.preprocessing import StandardScaler
from sklearn.neural_network import MLPRegressor
from sklearn.metrics import mean_squared_error,
mean_absolute_percentage_error, r2_score

# Wczytanie zbioru danych Diabetes, ich normalizacja oraz podziła na
# zbór testujący a trenujący
diabetes = load_diabetes()
X, y = diabetes.data, diabetes.target
scaler = StandardScaler()
X_scaled = scaler.fit_transform(X)
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(X_scaled, y,
test_size=0.2, random_state=42)

# Wybrałam następujące architektury sieci:
structure = [(10,10,10), (20,20,20,20,20), (50,50,50,50,50),
(100,100,100,100,100), (300,300,300,300,300)]

for structure in structure:
    # Tworzenie i trenowanie modelu
    mlp = MLPRegressor(hidden_layer_sizes=structure, activation='relu',
solver='adam', max_iter=1000, random_state=42)
    mlp.fit(X_train, y_train)
    y_pred = mlp.predict(X_test)

    # Obliczenie MSE, MAPE i R^2
    mse = mean_squared_error(y_test, y_pred)
    mape = mean_absolute_percentage_error(y_test, y_pred)
    r2 = r2_score(y_test, y_pred)

    print(structure)
    print(f"MSE: {mse:.4f}")
    print(f"MAPE: {mape:.4f}")
    print(f"R^2: {r2:.4f}")

plt.scatter(y_test, y_pred, alpha=0.7)
plt.plot([min(y_test), max(y_test)], [min(y_test), max(y_test)],
color='red', linestyle='--') # Linia y=x
```



```
plt.xlabel('Wartości rzeczywiste')
plt.ylabel('Wartości przewidywane')
plt.title('Porównanie wartości rzeczywistych i przewidywanych')
plt.show()

/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/
_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic
Optimizer: Maximum iterations (1000) reached and the optimization
hasn't converged yet.
  warnings.warn(

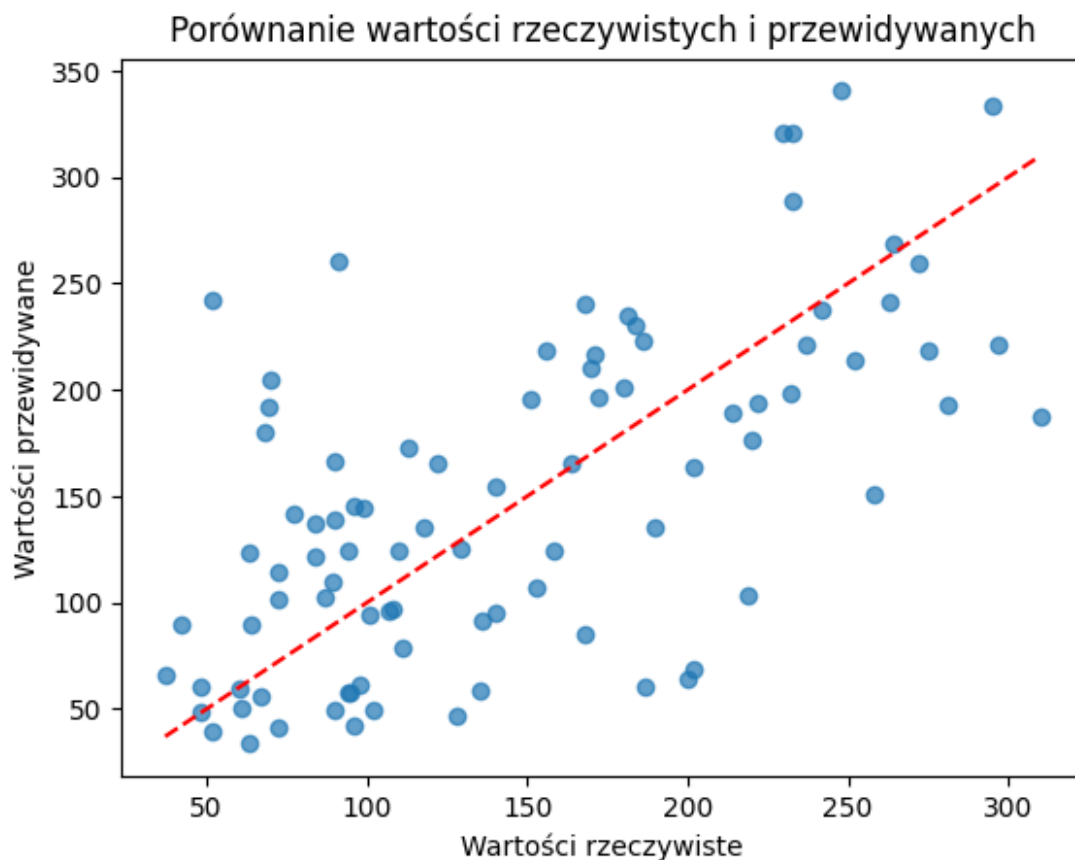
(10, 10, 10)
MSE: 2690.8976
MAPE: 0.3642
R^2: 0.4921

/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/
_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic
Optimizer: Maximum iterations (1000) reached and the optimization
hasn't converged yet.
  warnings.warn(

(20, 20, 20, 20, 20)
MSE: 3219.0279
MAPE: 0.4099
R^2: 0.3924

/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/
_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic
Optimizer: Maximum iterations (1000) reached and the optimization
hasn't converged yet.
  warnings.warn(

(50, 50, 50, 50, 50)
MSE: 8135.8122
MAPE: 0.6101
R^2: -0.5356
(100, 100, 100, 100, 100)
MSE: 4449.7120
MAPE: 0.4372
R^2: 0.1601
(300, 300, 300, 300, 300)
MSE: 4075.1938
MAPE: 0.4388
R^2: 0.2308
```


Architektura sieci neuronowej ma wpływ na jakość predykcji:

Najlepsze wyniki uzyskał model o najmniejszej architekturze (10,10,10), dla którego MSE wyniosło 2690.90, MAPE 0.3642, a R^2 0.4921. Do tego wykres porównujący wartości rzeczywiste i przewidywane pokazuje, że sieć generuje predykcje dość bliskie linii $y=x$.

□ □

Bardziej złożone modele niekoniecznie dają lepsze wyniki:

Sieci o większej liczbie neuronów, takie jak (50,50,50,50,50) czy (100,100,100,100,100), osiągnęły znacznie wyższe błędy i niższe R^2 , może w tym leżać zwykły problem przeuczenia się. Największa sieć (300,300,300,300,300) również nie poprawiła wyników, co pokazuje, że dodawanie kolejnych warstw nie zawsze prowadzi do lepszej aproksymacji.

Zadanie 4

Bazując się na powyższym zbiorze danych, dla wybranych struktur sieci (np. najlepszej otrzymanej sieci), należało wykonać wykresy zależności ilości wykonanych przez sieć epok oraz dwóch wybranych metryk. Uzyskane wyniki trzeba przeanalizować we wnioskach.

```

struct = (10,10,10) # najlepsza struktura z zadania trzeciego

# Lista epok do testowania
epochs = [50, 100, 200, 500, 1000, 2000, 2500, 5000, 10000]
mse_values = []
r2_values = []

# Trening modelu dla różnych liczb epok
for epoch in epochs:
    mlp = MLPRegressor(hidden_layer_sizes=struct, activation='tanh',
                        solver='adam',
                        max_iter=epoch, random_state=42)
    mlp.fit(X_train, y_train)
    y_pred = mlp.predict(X_test)
    mse = mean_squared_error(y_test, y_pred)
    r2 = r2_score(y_test, y_pred)
    mse_values.append(mse)
    r2_values.append(r2)

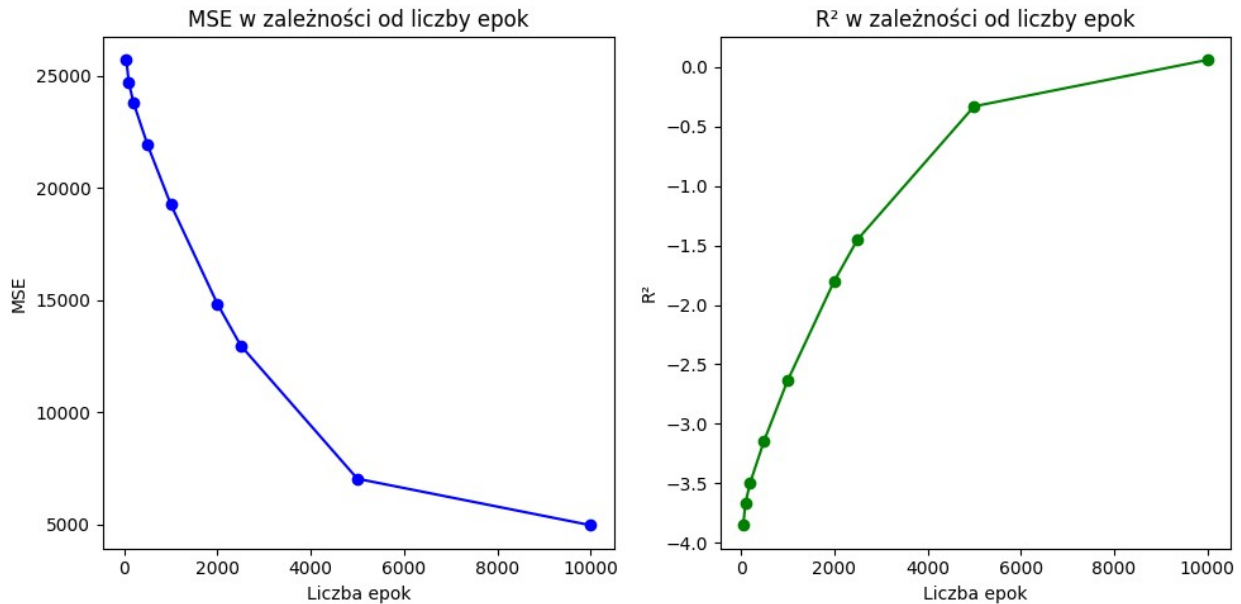
# MSE/liczba epok
plt.figure(figsize=(10, 5))
plt.subplot(1, 2, 1)
plt.plot(epochs, mse_values, marker='o', linestyle='-', color='b')
plt.xlabel('Liczba epok')
plt.ylabel('MSE')
plt.title('MSE w zależności od liczby epok')

# R²/liczba epok
plt.subplot(1, 2, 2)
plt.plot(epochs, r2_values, marker='o', linestyle='-', color='g')
plt.xlabel('Liczba epok')
plt.ylabel('R²')
plt.title('R² w zależności od liczby epok')
plt.tight_layout()
plt.show()

/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic
Optimizer: Maximum iterations (50) reached and the optimization hasn't
converged yet.
  warnings.warn(
/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/_multil
ayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic Optimizer:
Maximum iterations (100) reached and the optimization hasn't converged
yet.
  warnings.warn(
/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/_multil
ayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic Optimizer:

```

```
Maximum iterations (200) reached and the optimization hasn't converged yet.
    warnings.warn(
/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic Optimizer: Maximum iterations (500) reached and the optimization hasn't converged yet.
    warnings.warn(
/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic Optimizer: Maximum iterations (1000) reached and the optimization hasn't converged yet.
    warnings.warn(
/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic Optimizer: Maximum iterations (2000) reached and the optimization hasn't converged yet.
    warnings.warn(
/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic Optimizer: Maximum iterations (2500) reached and the optimization hasn't converged yet.
    warnings.warn(
/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic Optimizer: Maximum iterations (5000) reached and the optimization hasn't converged yet.
    warnings.warn(
/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic Optimizer: Maximum iterations (10000) reached and the optimization hasn't converged yet.
    warnings.warn(
```


Analizując wykres, zauważamy, że początkowo R^2 szybko rośnie, a MSE maleje. Po około 4000 epok wartości te stabilizują się, a dalszy wzrost liczby epok nie przynosi już nagłych zmian. Prawdopodobnie w tym momencie dochodzi do przeuczenia. Dla eksperymentu powtórzyłam powyższe kroki, dodając `learning_rate_init=0.01`.

```
struct = (10,10,10)
epochs = [50, 100, 200, 500, 1000, 2000, 2500, 5000, 10000]
mse_values = []
r2_values = []

for epoch in epochs:
    mlp = MLPRegressor(hidden_layer_sizes=struct, activation='tanh',
                        solver='adam',
                        max_iter=epoch, random_state=42,
                        learning_rate_init=0.01)
    mlp.fit(X_train, y_train)
    y_pred = mlp.predict(X_test)
    mse = mean_squared_error(y_test, y_pred)
    r2 = r2_score(y_test, y_pred)
    mse_values.append(mse)
    r2_values.append(r2)

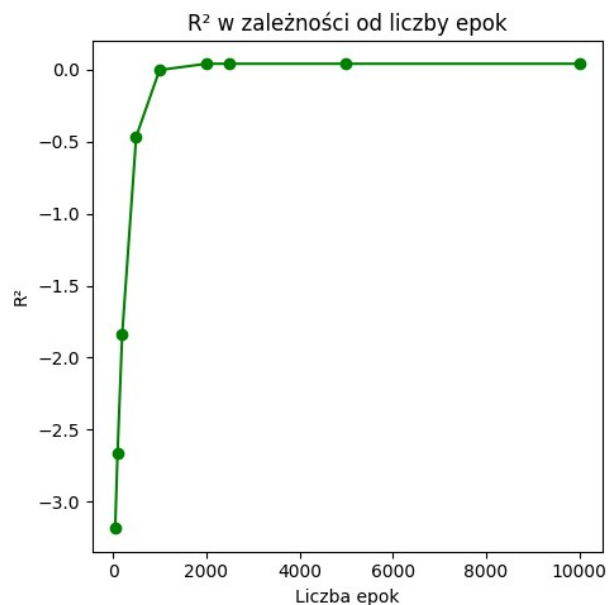
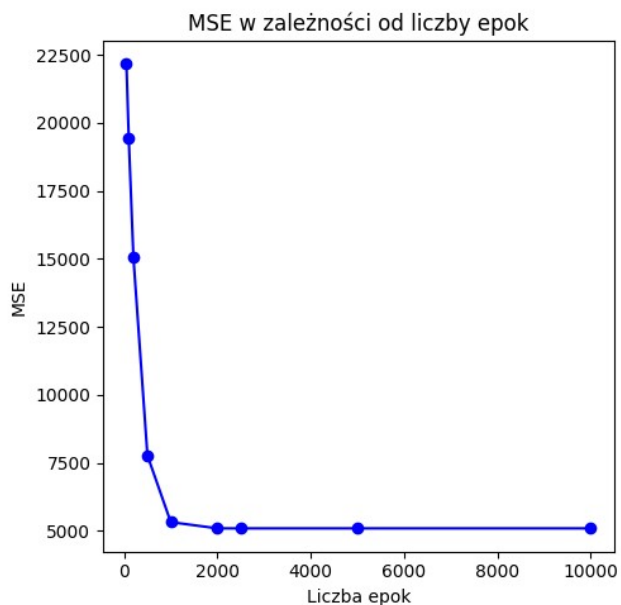
plt.figure(figsize=(10, 5))
plt.subplot(1, 2, 1)
plt.plot(epochs, mse_values, marker='o', linestyle='-', color='b')
plt.xlabel('Liczba epok')
plt.ylabel('MSE')
plt.title('MSE w zależności od liczby epok')
plt.subplot(1, 2, 2)
plt.plot(epochs, r2_values, marker='o', linestyle='-', color='g')
plt.xlabel('Liczba epok')
```

```

plt.ylabel('R2')
plt.title('R2 w zależności od liczby epok')
plt.tight_layout()
plt.show()

/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic Optimizer: Maximum iterations (50) reached and the optimization hasn't converged yet.
  warnings.warn(
/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic Optimizer: Maximum iterations (100) reached and the optimization hasn't converged yet.
  warnings.warn(
/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic Optimizer: Maximum iterations (200) reached and the optimization hasn't converged yet.
  warnings.warn(
/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic Optimizer: Maximum iterations (500) reached and the optimization hasn't converged yet.
  warnings.warn(
/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/neural_network/_multilayer_perceptron.py:691: ConvergenceWarning: Stochastic Optimizer: Maximum iterations (1000) reached and the optimization hasn't converged yet.
  warnings.warn(

```


Na tym przykładzie widać wyraźniej, do czego prowadzi zbyt duża wartość tego parametru. Chociaż sieć nauczyła się w mniejszej ilości epok, szybko nastąpiło przeuczenie i wskaźniki nie ustabilizowały się.